

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Για τον ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ της Κ.Ε.

1. Το 5ο Συνέδριο συνέρχεται σε μια συγκυρία ιδιαίτερα κρίσιμη για τον τόπο και την πορεία του ΠΑΣΟΚ.

Μακροσκοπικά τα μεγάλα βήματα και οι σταθμοί της πορείας περιλαμβάνουν μια αλληλουχία γεγονότων που ξεκινούν από την εποχή του «Ωνασείου» και περνούν μέσα από:

- την εκλογή του Κώστα Σημίτη ως Πρωθυπουργού τον Ιανουάριο του 1996
- τον θάνατο του Ανδρέα Παπανδρέου και το 4ο Συνέδριο τον Ιούνιο του '96 με την εκλογή του Κώστα Σημίτη ως Προέδρου του ΠΑΣΟΚ
- τη νίκη μας στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1996
- τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές του Οκτωβρίου '98
- το 5ο Συνέδριο τον Μάρτιο του '99
- τις Ευρωεκλογές τον Ιούνιο του '99
- την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας την Άνοιξη του 2000
- τις εθνικές εκλογές του 2000

Η συνολική αποτίμηση της πορείας μας και άρα ο απολογισμός της ΚΕ δεν μπορεί παρά να συσχετιστεί με την αλληλουχία των στόχων μας όπως περνούν μέσα από αυτούς τους σταθμούς.

Μια συσχέτιση που οφείλει να αποτιμά το παρελθόν σε σχέση με τις ανάγκες του παρόντος και τους στόχους του μέλλοντος.

Αυτό υπαγορεύει μια ουσιαστική αποτίμηση που έχει ιστορική και πολιτική διάσταση των πραγμάτων και όχι μια ποσοτική ή αριθμητική ή στατιστική αντιμετώπιση γεγονότων και λεπτομερειών.

2. Η απερχόμενη Κ.Ε. εξελέγη από το Συνέδριο Διαδοχής του Ανδρέα Παπανδρέου σε μια κρίσιμη και ιστορική στιγμή για το Κίνημα. Ενός Συνεδρίου που κυριαρχήθηκε από την εκλογή του Κώστα Σημίτη και στην Προεδρία του ΠΑΣΟΚ, και παράλληλα μας έδωσε νέα δυναμική, δημιούργησε νέες προοπτικές και προσδοκίες στη λαϊκή μας βάση, αλλά και ευρύτερα στην Κοινωνία.

Αντικειμενικά όμως μέσα στις συνθήκες της αναμέτρησης υπήρξαν αδυναμίες στην πολιτική και ιδεολογική συζήτηση για κρίσιμες πλευρές της στρατηγικής μας, ενώ δόθηκε και ελάχιστη προσοχή στις οργανωτικές, λειτουργικές και καταστατικές ρυθμίσεις που πανθομολογούμενα έπρεπε να φέρνουν το ΠΑΣΟΚ στη νέα εποχή.

Στην 1η Σύνοδο της Κ.Ε. ο Κ. Σημίτης διακήρυξε την Έφοδο στο Μέλλον και οριοθέτησε τους στόχους που αποτέλεσαν το στρατηγικό πλαίσιο της πορείας

μας. Κάτω από τις ιδέες του εκσυγχρονισμού, της συσπείρωσης του χώρου της Κεντροαριστεράς, της νέας συλλογικότητας του ΠΑΣΟΚ, προσδιορίστηκε ένα πραγματικό πλαίσιο πολιτικών επιλογών και στόχων για την «ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα»:

- ισότιμη συμμετοχή στην Ευρώπη με πρώτο βήμα την ένταξη στην ΟΝΕ
- υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων μέσα σε συνθήκες ασφάλειας για τη χώρα και η πρόταξη της διεθνούς νομιμότητας και της συνεργασίας
- ανάπτυξη και σταθεροποίηση της οικονομίας
- εκσυγχρονισμός των δομών της οικονομίας και της κοινωνίας και οι μεταρρυθμίσεις στους θεσμούς
- ανασυγκρότηση του κοινωνικού κράτους

3. Με αυτό το πλαίσιο διαμορφώσαμε το Κυβερνητικό πρόγραμμα που παρουσιάσαμε στο Εθνικό Συμβούλιο τον Σεπτέμβριο του '96 και ζητήσαμε την ψήφο εμπιστοσύνης στις εθνικές εκλογές.

Η Νίκη μας ανέδειξε το Κίνημα ξανά σε ηγεμονική δύναμη, σε δύναμη εθνικής και πολιτικής σταθερότητας.

Επανακτήσαμε την πρωτοβουλία στις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις ανατρέποντας την αρνητική εικόνα και φθορά που φάνηκε να έχουμε το Φθινόπωρο του '95.

Ενώ όμως πετύχαμε να εκφράσουμε εμείς την δυναμική και των νέων στρωμάτων που δημιουργούνται στην ελληνική κοινωνία, εμφανίστηκαν και προβλήματα στην σχέση μας με παραδοσιακές κοινωνικές δυνάμεις που μας στήριζαν για 20 περίπου χρόνια, καθιστώντας το ΠΑΣΟΚ πόλο σταθερής αναφοράς και κοινωνικής συσπείρωσης.

4. Στους βασικούς τομείς που προαναφέραμε, υπήρξε σχεδιασμός πολιτικής και πρωτοβουλίες που σήμερα, διόμιση χρόνια μετά, απεικονίζονται σε ένα πλούσιο έργο.

Πράγματι σήμερα βλέπουμε ότι:

- η χώρα είναι σχεδόν έτοιμη να μπει στην ΟΝΕ. Στόχος και εθνική επιλογή υψίστης προτεραιότητας
- η οικονομία σταθεροποιείται με γρήγορους ρυθμούς και εμφανίζει εικόνα ανάκαμψης που την θέτει σε αναπτυξιακή τροχιά
- χιλιάδες έργα σε ολόκληρη τη χώρα βρίσκονται σε εξέλιξη και ολοκλήρωση, ενώ τα μεγάλα έργα εθνικής 'υποδομής που αλλάζουν κυριολεκτικά το χάρτη, γίνονται πραγματικότητα

- προχωρούν σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές στο χώρο της οικονομίας, των ΔΕΚΟ και της εργασίας. Υλοποιείται μια νέα στρατηγική ενίσχυσης της απασχόλησης
- βρίσκονται σε εξέλιξη μεγάλες μεταρρυθμίσεις στην παιδεία και στη δημόσια διοίκηση
- θεσμοποιήσαμε γενναία μέτρα αποκέντρωσης σε όλα τα επίπεδα του κράτους
- πετύχαμε στόχους πολιτικούς και εθνικούς που αναβαθμίζουν τη θέση της χώρας (όπως η ανάληψη της Ολυμπιάδας).

Αυτός ο θετικός απολογισμός σ' ολόκληρο το διάστημα συνυπάρχει με μια πραγματικότητα που έχει και σημαντικές αρνητικές όψεις:

- η στροφή στα προβλήματα της καθημερινής ζωής του πολίτη δεν έχει ακόμα αποδώσει τα προσδοκώμενα ορατά αποτελέσματα
- η υπεράσπιση της πολιτικής μας από το σύνολο του κομματικού χώρου, υπήρξε ιδιαίτερα ανεπαρκής γιατί το ΠΑΣΟΚ φάνηκε να εγκλωβίζεται σε φαινόμενα αποπολιτικοποίησης και προσωποποίησης της πολιτικής
- υπήρξαν ορισμένα γεγονότα που η αντιμετώπισή τους προκάλεσε πλήγματα στην αξιοπιστία και ικανότητα του κράτους και κατ' επέκταση του χώρου να αντιμετωπίσει απρόβλεπτες εξελίξεις
- η αντίσταση και η ισοπεδωτική κριτική επί μέρους ομάδων ή χώρων του ΠΑΣΟΚ σε επιλογές (είτε από συνδικαλιστικές δυνάμεις, είτε από πολιτικά στελέχη), κυριαρχούσαν μέσω της δημοσιότητας ως γεγονός, υποβαθμίζοντας παράλληλα την ουσία της πολιτικής μας

Έτσι ενώ επιχειρήσαμε σημαντικές ολοκληρωμένες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που δεν συναντούσαν ουσιαστικό αντίλογο ούτε στην κοινωνία, ούτε στις πολιτικές δυνάμεις, είχαμε αδυναμίες τόσο στο σχέδιο υλοποίησης, όσο και στην διαμόρφωση θετικών λαϊκών συσχετισμών στο στάδιο εφαρμογής τους.

Υπάρχει πάντα η ανάγκη να υπερασπίσουμε την πολιτική μας ώστε επιλογές όπως το σχέδιο «Ι. Καποδίστριας» για τους ισχυρούς Δήμους και η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, πολιτικές οραματισμού και κρίσιμου χαρακτήρα για την πορεία της χώρας, να αποτελέσουν θετικό και καθολικά αποδεκτό όπλο που θα ενισχύσει τις δυνάμεις μας.

5. Για να υλοποιήσουμε την Έφοδο στο Μέλλον, οριοθετήσαμε από την αρχή μια απαραίτητη προϋπόθεση.

Ένα διαφορετικό ΠΑΣΟΚ, ένα αναγεννημένο ΠΑΣΟΚ.

Θέσαμε ταυτόχρονα τους κεντρικούς στόχους:

- τον αναπροσανατολισμό της δράσης του κινήματος από το κράτος στην κοινωνία και την οριοθέτηση της νέας πολιτικής του αυτονομίας

- την επαναδιάταξη των δυνάμεών του με άνοιγμα στην κοινωνία και μέτωπο στις πιο δημιουργικές και νέες της δυνάμεις
- την ανανέωση, τον εμπλουτισμό του πολιτικού και ιδεολογικού του λόγου και του στελεχιακού του δυναμικού
- τον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή των δομών και λειτουργιών του στα δεδομένα μιας νέας εποχής

Για την επίτευξη των στόχων αυτών καταβλήθηκαν αρκετές και σημαντικές προσπάθειες μέχρι σήμερα, ιδιαίτερα στο διάστημα που ακολούθησε από τις εκλογές του 1996, ως τις τοπικές εκλογές του 1998.

Κάνοντας σήμερα ένα συνολικό απολογισμό πρέπει με θάρρος να πούμε ότι οι στόχοι δεν επιτεύχθηκαν στο σύνολό τους. Και αυτό παρ' ότι το ΠΑΣΟΚ, μέσα στις ευρύτερες συνθήκες της κρίσης και της αποστασιοποίησης προβληματίζεται, ανησυχεί, αναζητά, προτείνει, σχεδιάζει, τολμά και υλοποιεί δρόμους αλλαγών και μεταρρυθμίσεων.

Είναι το κόμμα που έχει κατακτήσει μια Νέα Συλλογικότητα, με λειτουργίες, διαδικασίες, συνθήκες εσωκομματικής δημοκρατίας, πλουραλισμό σε άποψη, θέσεις και προτάσεις.

6. Σίγουρα η αντικειμενική επιλογή που σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα έριχνε ιδιαίτερο βάρος στην προώθηση του Κυβερνητικού έργου και στις μεγάλες υποθέσεις της χώρας, δεν ευνόησε τις διαδικασίες ανασυγκρότησης του Κινήματος και ουσιαστικής ανασύνταξης των δυνάμεών μας.

Όμως το κύριο πρόβλημα δεν βρίσκεται εκεί.

Το ΠΑΣΟΚ σε όλο αυτό το διάστημα, εξακολουθούσε να πορεύεται και παρά τις σημαντικές προσπάθειες ανασυγκρότησης που έγιναν μέσα από τις παγιωμένες σχέσεις εξουσίας, ισορροπίας και συμβιβασμών που κυριαρχούσαν από το παρελθόν. Αποφύγαμε πολλές φορές τις τολμηρές πρωτοβουλίες που θα «τάραζαν τα νερά» θα άλλαζαν το παραδοσιακό σκηνικό.

Φάνηκε η προσήλωση σε παλιά πρότυπα λειτουργίας, η δυσκολία να ξεφύγουμε από μια αντίληψη μηχανισμών, η έλλειψη εμπιστοσύνης απέναντι σε νέα πρόσωπα, σε νέες δυνάμεις, η εμμονή σε μια περιχαράκωση διασφάλισης τίτλων και αξιωμάτων.

Επί πλέον τα χαρακώματα, οι ομαδοποιήσεις, οι σχηματικές αντιπαραθέσεις, έπαιρναν πολλές φορές τον χαρακτήρα μιας αναμέτρησης περί την νομή και διαχείριση της εξουσίας, αντί της ουσιαστικής παράθεσης ιδεών και πολιτικών θέσεων που θα επέτρεπαν την «νέα σύνθεση» και την πραγματική στροφή στην κοινωνία.

Πολλές φορές πάλι είμασταν όλοι μαζί στις συζητήσεις και στις αποφάσεις και στην εφαρμογή τους βρισκόταν ο καθένας μόνος του ή μόνιμα διαφωνών. Έτσι η αναμφισβήτητη πολιτική μας ηγεμονία, η μοναδικότητα της αξιόπιστης πρότασης, η υπεροχή του προγραμματικού μας λόγου δεν επενδύθηκε με την κοινή διαπίστωση και επιθυμητή επιδίωξη για πολλά χρόνια, τη ριζική αλλαγή και υπέρβαση του «υπάρχοντος ΠΑΣΟΚ».

7. Σ' αυτό το κλίμα δεν μπορεί κανείς να αγνοήσει ότι και εδώ, αλλά και διεθνώς η συνεχιζόμενη και διευρυνόμενη κρίση της πολιτικής και της κοινοκρατίας δεν ήταν και το ευνοϊκότερο περιβάλλον για την θετική μας προσπάθεια. Οι αλλαγές, τα νέα δεδομένα, οι νέες κοινωνικές αντιπαραθέσεις, οι κυριάρχες συγκρούσεις απαιτούν από την αρχή την οριοθέτηση και την ανασύσταση ενός προοδευτικού πολιτικού σχηματισμού. Εγχείρημα δύσκολο, σύνθετο και αβέβαιο. Ωστόσο δεν μας απαλλάσσει από την ευθύνη. Δεν κάναμε όσα μπορούσαμε και όσα έπρεπε.

8. Διακηρυγμένη αρχή μας υπήρξε από την πρώτη στιγμή η προσήλωση σε μια μορφή λειτουργίας της Δημοκρατίας που πρυτάνευσαν ο διάλογος και οι συναινετικές διαδικασίες.

Ο κοινωνικός διάλογος πάνω στα μεγάλα θέματα των εργασιακών σχέσεων, της απασχόλησης, της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, απέβη ουσιαστικός, παρά την αρνητική στάση των άλλων πολιτικών δυνάμεων. Το ίδιο επιχειρούμε σήμερα στη δεύτερη φάση με αντικείμενο την φορολογική μεταρρύθμιση.

Πρέπει να σημειώσουμε την ωριμότητα και την ευθύνη που συνοδεύει την μετεξέλιξη του συνδικαλιστικού κινήματος στη θέση του κοινωνικού εταίρου, ιδιαίτερα των κεντρικών του οργάνων και ηγεσιών.

Παρ' όλα αυτά οι επιχειρούμενες διαρθρωτικές αλλαγές σε όλους τους σημαντικούς τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, οι μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση και την παιδεία, βρήκαν και βρίσκουν σημαντική αντίσταση που δημιουργεί εντάσεις, συγκρούσεις και κινητοποιήσεις.

Η κατανόηση των διαρθρωτικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων από το κοινωνικό σώμα γίνεται με τρόπο ατελή εξ αιτίας των δικών μας εσωτερικών αντιφάσεων και αντιπαραθέσεων και την έλλειψη ιδεολογικής και πολιτικής δουλειάς στους κοινωνικούς και μαζικούς χώρους από το κόμμα μας.

9. Η επιλογή της κεντροαριστεράς ως χώρου των πολιτικών και κοινωνικών μας συμμαχιών, δεν συνοδεύτηκε από πορεία σύγκλισης των προοδευτικών δυνάμεων.

Τα υπόλοιπα κόμματα της αριστεράς εμφανίζουν πολιτική στρατηγικής απόκλισης από τις επιλογές μας και έχουν όλα αυτά τα χρόνια μια μόνιμη γραμμή πολιτικής αντιπαράθεσης απέναντι στη Κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ.

Οι αλληπάλληλες φραστικές διακηρύξεις για ενότητα δεν συνάδουν με την πρακτική των κομμάτων, ενώ και από την δική μας πλευρά προσωποποιήσαμε αυτή τη στρατηγική αποδυναμώνοντας τη θεσμική συνεργασία των πολιτικών δυνάμεων του χώρου.

Η πολιτική ανοιχτών θυρών, μόνιμη επιλογή μας συναντά απέναντί της την πολιτική των προαπαιτούμενων (αλλαγή εκλογικού νόμου, αλλαγή πολιτικής) που ουσιαστικά υψώνουν τείχη στην όποια προσέγγιση.

Η ρευστότητα στο πολιτικό τοπίο που συνιστά η εσωτερική κατάσταση των κομμάτων, η κρίση της πολιτικής ως συλλογικής δράσης, αναδεικνύει ένα πολιτικό κενό που επιχειρείται να αξιοποιηθεί από δυνάμεις της μη πολιτικής.

Ο κεντρώος πολιτικός και κοινωνικός χώρος εξακολουθεί και σήμερα να παραμένει το «μήλο της έριδος» για τους πολυσυλλεκτικούς σχηματισμούς, αλλά και την πρόκληση δημιουργίας νέων κομμάτων.

Μέσα σ' αυτή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα το ΠΑΣΟΚ, παραμένοντας κεντρικός και πλειοψηφικός κορμός στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος, εμφανίζει πολιτικά και κοινωνικά ρήγματα στα οποία πρέπει και μπορεί να απαντήσει με ένα ολοκληρωμένο τρόπο, υπερβαίνοντας τις εσωτερικές του αντινομίες, τις δυσκολίες του κυβερνητικού έργου και την απουσία από το Κίνημα ιδεολογικής και πολιτικής παρέμβασης.

10. Όλα αυτά τα προβλήματα της συνολικής μας πορείας απεικονίστηκαν στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές.

Ενώ το ΠΑΣΟΚ είχε τις ιδέες, το έργο, τις πρωτοβουλίες, την εμπειρία, το πρόγραμμα, τα στελέχη, η αναμέτρηση κυριαρχήθηκε από τις εσωτερικές μας αντινομίες, τις προσωπικές στρατηγικές και την τιμαριοποίηση του Κινήματος.

Ενώ το ΠΑΣΟΚ επιδίωξε τη συνεργασία των προοδευτικών δυνάμεων με διακηρυγμένη κεντρική επιλογή, αποδυναμώθηκε και αναιρέθηκε αυτή η επιλογή κατά κόρον σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και εξ αιτίας δικών μας δυνάμεων.

Έτσι υπήρξε «κερδισμένο έδαφος» από τις συντηρητικές δυνάμεις, σ' ένα χώρο όπου το ΠΑΣΟΚ προνομιακά για πολλά χρόνια κυριαρχούσε.

11. Μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα έγιναν σημαντικά βήματα για τακτική και πιο εξειδικευμένη λειτουργία των οργάνων.

Ενδεικτικά η απερχόμενη Κ.Ε. συνήλθε σε 10 Τακτικές Συνόδους και σε 7 Ειδικές (Πρόγραμμα - αγροτικά - ανάπτυξη - νεολαία - αυτοδιοίκηση- εθνικά θέματα - διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία). Επίσης έγιναν 3 κοινές συνεδριάσεις με την Κ.Ο. και συνήλθε δύο φορές το Εθνικό Συμβούλιο.

Τα Κυβερνητικά και Κομματικά Όργανα λειτουργούν πιο συστηματικά και συνεχώς, ενώ τα θέματα που αντιμετωπίζονται βρίσκουν πολύ μεγαλύτερο πεδίο συλλογικής διαμόρφωσης.

Ο πολιτικός σχεδιασμός στόχων και προτεραιοτήτων επιχειρείται για πρώτη - ίσως - φορά με επιμονή και συστηματική προσπάθεια.

Οργανώσαμε πολλές ημερίδες, συνδιασκέψεις κατά χώρο, συζητήσαμε πολιτικές επιλογές και σημαντικά θέματα σε κεντρικό επίπεδο. Πέρα από ειδικές συνδιασκέψεις όπως αυτές της παιδείας, των γυναικών έγιναν και δύο σημαντικές Πανελλήνιες Συνδιασκέψεις για την οργάνωση και την ανασυγκρότησή της και για τα σύγχρονα ιδεολογικά θέματα.

Ο προβληματισμός εμπλουτίστηκε από την δραστηριότητα του ΙΣΤΑΜΕ - Α.Παπανδρέου, το οποίο πέρα από τις δεκάδες ημερίδες και εκδηλώσεις που οργάνωσε, προχώρησε την δριάρθρωσή του και στην περιφέρεια με σημαντικά αποτελέσματα.

Η ιδεολογική αναζήτηση και ο προβληματισμός για την ευρωπαϊκή αριστερά έφερε στην Ελλάδα, με πρωτοβουλία του ΠΑΣΟΚ, τον Μάσιμο Ντ' Αλέμα, τον Ζακ Ντελόρ, Λιονέλ Ζοσπέν, με την οργάνωση κεντρικών εκδηλώσεων - συζητήσεων.

Μια σημαντική προσπάθεια για την πολιτική επικοινωνία και ενημέρωση συντελείται στο χώρο των κομματικών εντύπων με την έκδοση της «ΕΚΦΡΑΣΗΣ» και της «ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ» καθώς και δεκάδων εντύπων, εκδόσεων που αφορούν δραστηριότητες, αποφάσεις, θέσεις, προτάσεις και προβληματισμούς οργάνων του Κινήματος.

12. Πρέπει με παρησία να παραδεχτούμε ότι όλες αυτές οι πρωτοβουλίες και οι προσπάθειες δεν επενδύθηκαν πολιτικά και οργανωτικά από το Κίνημα εξ αιτίας της γενικότερης κατάστασης και πορείας του.

Οι Τομείς της Κ.Ε. αν εξαιρέσει κανείς τις συμβατικές τους υποχρεώσεις και ιδιαίτερα τους Τομείς που αντιμετώπισαν συγκεκριμένα και καθημερινά προβλήματα, και λόγω ποιοτικής σύνθεσης και λόγω αριθμού μελών, δεν έπαιξαν το ρόλο τους στη διαμόρφωση της πολιτικής και στις αναγκαίες παρεμβάσεις.

Δεν καταφέραμε να δημιουργήσουμε μόνιμες λειτουργίες στην Περιφέρεια και να αναζωογονήσουμε την πολιτική διαδικασία στο Κίνημα και άρα την σχέση του με την κοινωνία και τους φορείς της.

Σημαντικές και κρίσιμες επιλογές όπως οι Θεματικές Οργανώσεις αναπτύχθηκαν κυρίως σε περιβάλλον οργανωτικών λογικών και όχι πολιτικής και κοινωνικής παρέμβασης, που θα τους επέτρεπαν να διαδραματίσουν τον νέο ρόλο που οραματιζόμαστε.

Η οργανωτική ανάπτυξη και η θεματική αύξηση των μελών μας από το προηγούμενο Συνέδριο, δεν ήταν το αποτέλεσμα μιας συστηματικής καθημερινής δουλειάς και ελκυστικής λειτουργίας του ΠΑΣΟΚ, αλλά είχαν - σε σημαντικό βαθμό - ως κίνητρο τις εσωκομματικές διαδικασίες και κυρίως εκείνες της επιλογής υποψηφίων.

Η διεύρυνση της εσωκομματικής δημοκρατίας, με αποκέντρωση αποφάσεων που αφορούν επιλογές προσώπων με αυτονομία στο σχεδιασμό της πολιτικής για θέματα της περιφέρειας, δεν συνοδεύτηκε από αντίστοιχες πολιτικές λειτουργίες, συμμετοχή σε επεξεργασίες θέσεων και πολιτικών, επαναφορά με σύγχρονα μέσα της ιδεολογικής δουλειάς στο Κίνημα.

13. Το υπάρχον ΠΑΣΟΚ ολοκληρώνει τον κύκλο του ως «Κόμμα αξιωματούχων», ως κόμμα του Κράτους.

Δεν υπάρχουν πια περιθώρια για:

- Τα πολλά και σχηματικά ΠΑΣΟΚ των αξιωματούχων, των επί μέρους ομάδων, των απολίτικων συσχετισμών, των προσωπικών συσπειρώσεων
- Την μετριοκρατία που θέλει την ισοπέδωση των πάντων, την συνύπαρξη στο κατώτατο σημείο ισορροπίας εντός της οργάνωσης, την έλλειψη προτύπων δημιουργικής πρωτοβουλίας και συλλογικής δράσης
- τις παλιές παγιωμένες ισορροπίες και συμβιβασμούς που διαπνέουν τις σχέσεις εξουσίας και καταδικάζουν το Κίνημα σε μία άγονη αντιπαράθεση με όρους παρελθόντος και όχι παρόντος και μέλλοντος.

Το Συνέδριο οφείλει να επαναφέρει επί τάπητος τον αρχικό κεντρικό στόχο για Έφοδο στο Μέλλον και να προσδιορίσει ξανά με τρόπο πιο συγκεκριμένο και δεσμευτικό τα βήματα της αναγέννησης του χώρου συνολικά.

Βήματα που απαιτούν σύγχρονο ιδεολογικό, πολιτικό, κοινωνικό λόγο και πράξη.

Βήματα μιας ουσιαστικής επανίδρυσης του ΠΑΣΟΚ.

Βήματα που δεν αναιρούν ότι κατακτήθηκε ότι δεν εφαρμόστηκε αλλά που διασφαλίζουν την εφαρμογή τους.